NATIONALT VIDENSCENTER FOR DEMENS

Brug af værnemidler og demens

For at kunne overholde restriktioner kan det være nødvendigt at anvende værnemidler. Det kan give særlige problemer, når det gælder mennesker med demens.

Her på siden kan du læse, få råd og vejledning om, hvordan man kan forsøge at imødekomme udfordringerne.

Når mennesker med demens skal bruge værnemidler

Under COVID-19-epidemien er der i perioder påbud fra myndighederne om at bære ansigtsmaske eller visir, fx i offentlig transport eller på offentlige steder. Det kan derfor være nødvendigt at hjælpe personen med demens med at bruge ansigtsmaske. Det kan være svært for mennesker med demens at vænne sig til at bruge ansigtsmaske, men man kan heldigvis gøres en del for at sikre, at personen er tryg og kan samarbejde om det.

Man kan hjælpe personen med demens med at vænne sig til situationen ved at introducere ansigtsmasken i en rolig situation og i trygge omgivelser.

Hvis personen med demens ikke vil have masken på, kan man til en start afklare:

- Har personen simpelthen glemt formålet med masken?
- Har personen brug for hjælp for at tage masken korrekt på?
- Er personen utryg ved masken, fordi den er ny og ukendt?
- Sidder masken dårligt, så den generer?
- Virker maskens materiale generende for personen?
- Virker personen bange for ikke at kunne få vejret med maske på?

Alt efter, hvad grunden er, kan fagpersoner eller pårørende forsøge forskellige løsninger.

Fagpersoner kan roligt og med få ord forklare, hvorfor man skal bruge masken. Forklaringen kan gentages ofte. Personen med demens kan eventuelt få masken at se og gradvist vænne sig til at få den på. Det kan være godt at stå foran personen og vise, hvordan man selv tager ansigtsmaske på. Personen med demens kan så spejle sig i den handling. Det kan være nødvendigt at hjælpe personen med at tage masken korrekt på.

Forskellige masketyper kan afprøves. Masken skal føles komfortabel og sidde godt. Måske accepteres en stofmaske nemmere end en maske af papir eller omvendt.

Hvis alt er prøvet, og personen med demens ikke kan bruge ansigtsmaske, kan man drøfte problemstillingen med egen læge med henblik på at få en attest om fritagelse. Læs mere her.

Når fagpersoner skal bruge ansigtsmaske eller visir

Det kan besværliggøre kommunikation og samspil, når fagpersoner bruger ansigtsmaske eller visir. Det skyldes, at personer med demens får sværere ved at aflæse ansigtsudtryk og måske også har svært ved at høre, hvad der bliver sagt. Begge typer af værnemidler er forbundet med problemstillinger. Ansigtsmasken skjuler munden, mens visiret kan give genskin, som delvist gør det svært at se ansigtet bag visiret.

NATIONALT VIDENSCENTER FOR DEMENS

Der har været stor opfindsomhed i forhold til at forbedre ansigtsmasker, så man kan se mest muligt af ansigtet. Der findes ansigtsmasker med gennemsigtigt kig til munden og masker med en smilende mund påtegnet. Dog er der endnu ikke oplysninger om, hvorvidt det ene værnemiddel er bedre end det andet i forhold til mennesker med demens. En god strategi er derfor at prøve sig frem.

Under alle omstændigheder kan man tilpasse måden, man kommunikerer på, når man bruger værnemidler:

- Selvom munden ikke kan ses, er det godt at smile. Øjnene afspejler smilet.
- Man kan være ekstra opmærksom på sin stemme. Det er måske nødvendigt at tale lidt højere og tydeligere. Det er vigtigt at være opmærksom på, at stemmeføringen er varm og rolig.
- Vær ekstra opmærksom på kropssprog. Signalér ro og venlighed.
- Lad eventuelt personen med demens få en ansigtsmaske i hænderne og forklar roligt og med få ord, hvad den skal bruges til, og hvorfor man har den på.

Senest opdateret: 03. december 2020